

TRENDY 2021

Dragonfly Perspective

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	1
WspółpracujMY	3
Po sąsiedzku	5
Vege able	8
Generacyjny uniwersalizm	10
She-world	13
Zwinnie, czyli szukajmy opcji	16
Żywa technologia	19
Na wszelki wypadek	21
Slowbalization	23
Polityczność na rozdrożu	26
Grafiki użyte do stworzenia ilustracji	28

Wprowadzenie

Rok 2020 pokazał zasadność przekonania, że w czasach kryzysu zmniejsza się nasza zdolność przewidywania i planowania. Uzasadniona wydaje się w tym kontekście opinia Haralda Welzera, który stwierdził, że dzisiaj trudno znaleźć specjalistów od transformacji. Dynamika zmian rzeczywistości już dawno przerosła wyobrażenia wielu z nas. Świat zmienia się praktycznie z godziny na godzinę. Niewiele wskazuje również na to, że znacząco zmieni się to w najbliższym czasie.

W tej sytuacji warto zastanowić się na tym, czy jesteśmy właściwie przygotowani na takie tempo zmian? Czy potrafimy zmierzyć się z ich konsekwencjami? Nie umiem w sposób jednoznaczny odpowiedzieć na te pytania. Każdy, kto chce zachować elementarną uczciwość nie potrafi na nie odpowiedzieć. Jednak zdolność identyfikowania oraz interpretowania zmian pozostaje najlepszym sposobem reagowania na nie.

Każdy z nas próbuje wyobrazić sobie świat zarówno takim, jakim jest, ale też takim, jakim mógłby być. Wyobrażenia składają się z obrazów, a obrazy z niezliczonych pojedynczych elementów, które analitycy trendów nazywają sygnałami zmian. Niektóre z nich funkcjonują jedynie jako pomysły, inne jako gotowe produkty lub usługi. Niektóre giną tak szybko, jak się pojawiły, żywotność innych jest znacznie dłuższa. Te drugie niekiedy przekształcają się w trendy, które w sposób trwały zmieniają nasze myślenie i działania.

Prezentowany zbiór trendów jest efektem refleksji na tym, jakie zmiany wpłyną na nas w najbliższym czasie. Jest to zbiór subiektywny. Mimo że jego źródłem jest głównie osobiste chęćstwo jego twórcy, wszystkie wskazane trendy znajdują potwierdzenie w rzeczywistych zjawiskach i procesach zachodzących w świecie. Ten zbiór jest więc wyobrażeniem świata, który mógłby być, ale również diagnozą świata, który jest. Widać go w wielu sygnałach zmian, którymi codziennie wypełnia się przestrzeń naszego indywidualnego i zbiorowego życia. Jestem przekonany, że obraz ten będzie z czasem coraz bardziej wyraźny.

Czuję również potrzebę wyjaśnienia, że przygotowany przeze mnie zbiór trendów nie unieważnia tych tendencji, na które wskazują inni analitycy oraz inne opracowania dotyczące trendów. Opisuje on jedynie zjawiska mniej spektakularne, które w mojej opinii, posiadają olbrzymi potencjał, żeby wpływać na nasze myślenie i działanie. Jeśli nie dziś, to jutro.

Chcę również podziękować Annie Szpejnie, której kolaże i opracowanie graficzne podniosły w sposób znaczny jakość tego niewielkiego dziełka. Dzięki jej obrazom opisywane trendy zyskały również dodatkowy wymiar.

**weź Ko Goś
do
pomocy**

WspółpracujMy

Dominacja indywidualizmu powoli się kończy. Wyzwania, które przed nami stoją wymagają zbiorowej odpowiedzialności i zespołowych działań. Potrzebujemy solidarności i współpracy.

Logika skrajnego indywidualizmu, zgodnie z którą wszystko zależy od jednostki, że jest ona samowystarczalna oraz zdolna do samodzielnego kształtowania swojego życia, okazała się naiwna. Świat nie jest zbiorem egocentrycznych indywidualuów. Żeby żyć, żeby rozwiązywać problemy oraz stawiać czoła wyzwaniom potrzebujemy innych ludzi.

Pandemia COVID-19 pokazała wyraźnie, że warto być członkiem któregoś ze współpracujących ze sobą wspólnot.

Kryzys pandemiczny dostarczył impulsu wielu inicjatywom społecznym, które przyczyniły się do budowania poczucia przynależności do określonych wspólnot połączonych wspólnym celem, uczących się od siebie, pomagających sobie i współpracujących ze sobą. Rok 2020 dostarczył nam uzasadnionego przekonania, że naszą naturalną skłonnością nie jest egoistyczny indywidualizm, ale solidarność i współpraca. Podstawowym wyznacznikiem życia społecznego okazał się niezwykle wysoki poziom samoorganizacji, ale też otwartość oraz skłonność do bezinteresownego dzielenia się zasobami.

W roku 2021 będziemy świadkami dalszych inwestycji w życie społeczne. Tendencja ta stanie się jednym z kluczowych czynników rozwoju społecznego. Będzie również postrzegana jako jeden z fundamentów zarządzania, zarówno w skali mikro, jak i makro.

Inwestycje w życie społeczne umożliwią dostosowanie się jednostek, grup społecznych, a nawet całych państw, do wyzwań wynikających ze zmian zachodzących w świecie.

Odrodzenie wspólnotowości (o ile będzie miał charakter trwały) wywoła widoczne zmiany w wielu obszarach naszego życia. Otworzy przestrzeń dla wielu nowych aktywności indywidualnych i zbiorowych, a także prywatnych oraz zawodowych.

Będzie również skutkować pojawianiem się nowych modeli biznesowych odwołujących się do idei partnerstwa (partnership business models, campus workplaces, etc.) oraz inicjatyw związanych z ekonomią współdzielenia czy crowdsourcingu.

Po sąsiedzku

Świat na wiele miesięcy zamknął się w pandemicznej bańce. To zamknięcie dostarczyło nam nowej perspektywy. Odkryliśmy świat na wyciągnięcie ręki. Globalność ustąpiła lokalności we wszystkich wymiarach.

Lokalność to swoisty powrót do korzeni. Czerpiemy coraz większą dumę z bycia częścią lokalnych społeczności. Odkrywamy lokalność i organizując ją zwyczaje. Kultury lokalne zaczynają być coraz częściej postrzegane jako źródło tworzenia i pielęgnowania kluczowych norm i wartości społecznych.

Do tego, co lokalne przyciąga nas chęć zwiększenia poczucia tożsamości i przynależności. Lokalność staje się nowym stylem życia lub uzupełnieniem istniejących strategii życiowych. Lokalność to jednak nie tylko ucieczka z miasta. Wkracza ona w obszar metropolii, powodując ich transformację. Miejskim trendem, który wpływa na budowanie poczucia lokalności są tzw. „miasta 15-minutowe”.

Są one przykładem koncepcji rozszerzonej urbanizacji, której celem jest wzmocnienie integracji trzech aspektów planowania urbanistycznego: ram czasowych, uczestnictwa i technologii.

Funkcją projektowania miast 15-minutowych jest tworzenie bardziej dynamicznych i zintegrowanych społeczności. Zapewniają one mieszkańcom możliwość realizacji wszystkich podstawowych potrzeb w 15 minut (od wyjścia z domu pieszo lub na rowerze).

Lokalność staje się nie tylko sposobem życia, ale również strategią biznesową. Istotnym elementem tego typu podejścia jest właściwe wykorzystanie lokalnego potencjału innowacyjnego, na który składają się lokalne rynki, ich otoczenie oraz sami mieszkańcy.

Lokalność definiowana przez pryzmat strategii innowacyjnej manifestuje się we współpracy i angażowaniu wspólnot lokalnych w rozmaite inicjatywy i działania podejmowane w regionie.

Koncentracja uwagi na lokalnych producentach pozwala dostrzec w nich gwarancję równowagi systemów dystrybucji oraz szansę na zwiększenie bezpieczeństwa łańcuchów dostaw.

Lokalność to również rozkwit niszowych marek podkreślających swoje lokalne pochodzenie. Dostrajają się one do lokalnych nisz, korzystając z dumy, jaka wiąże się z przynależnością do niewielkich społeczności.

Z przywiązaniem do lokalności wiąże się również stopniowe zwiększanie się świadomości konsumenckiej.

Kupujący zwracają większą uwagę na to, gdzie kupują, i co kupują. Zakupom w lokalnych sklepach i na lokalnych targach towarzyszy podkreślanie etycznego i ekologicznego pochodzenia produktów.

Lokalność oznacza również nowe możliwości w produkcji i dystrybucji dóbr. Kryzys wywołany pandemią COVID-19 pokazał, że w wielu przypadkach realną alternatywą dla globalnych łańcuchów dostaw mogą się stać lokalne sieci małych producentów, które w sytuacji "zamrożenia" globalnych dostaw okazują się głównymi dostawcami niezbędnych produktów i dóbr.

ży

oD PowieDziaL Nie

Vege able

Wegańskość przestaje być kojarzona jedynie z dietą, coraz częściej staje się synonimem odpowiedzialnego życia. Będziemy coraz częściej na nią gotowi. Coraz częściej będziemy wege.

Ostatnie lata to eksplozja wegetarianizmu i weganizmu. Coraz większa część populacji przechodzi na dietę roślinną lub w sposób znaczący ogranicza spożycie mięsa. Jednocześnie wegetarianizm i weganizm coraz częściej zaczynają oznaczać styl życia, swoistą kulturę bycia opartego na środowiskowej uważności i poszanowaniu życia w każdym jego wymiarze. W ten sposób zmienia się też kulturowe rozumienie wegetarianizmu i weganizmu.

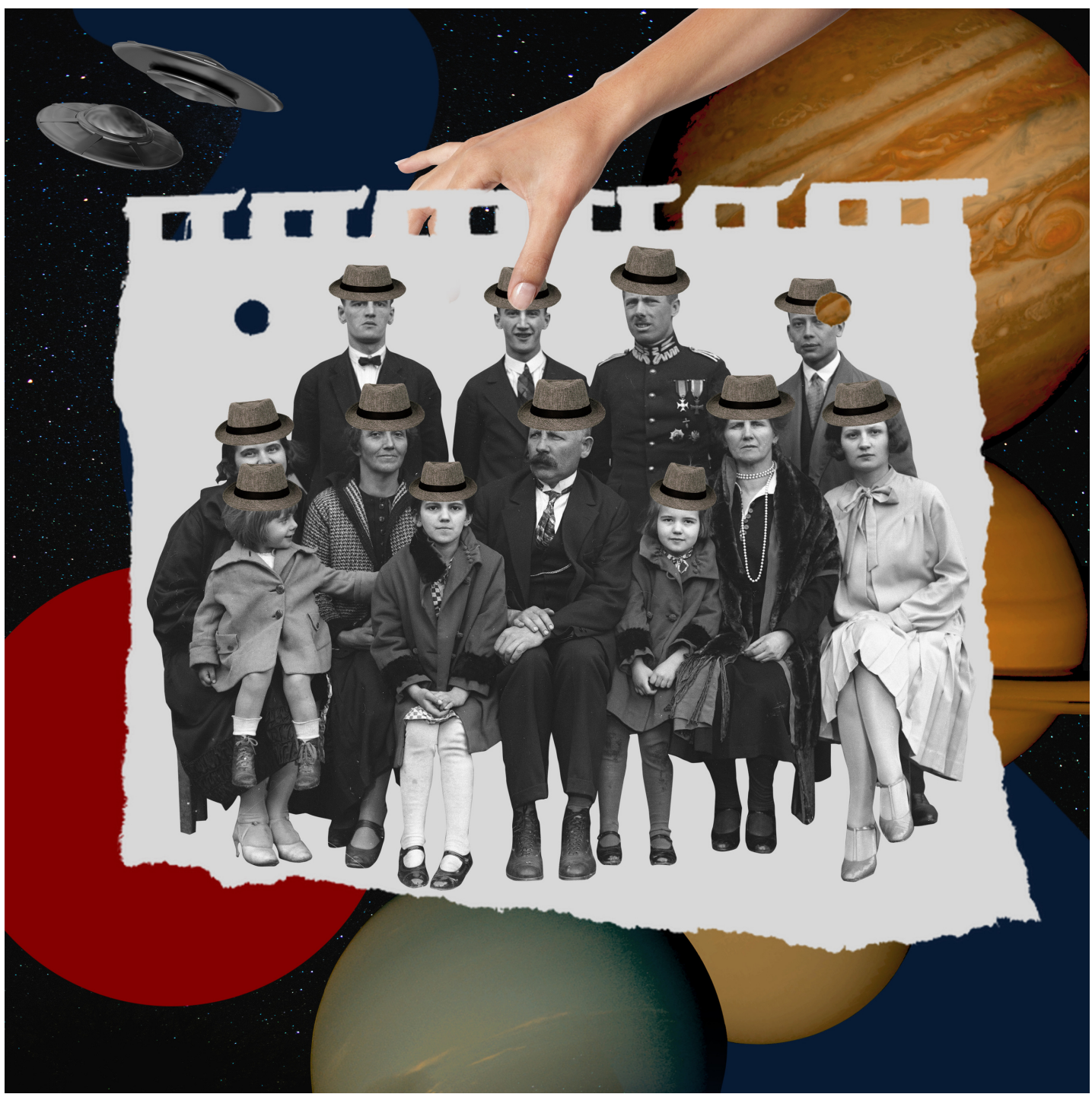
Wegetarianizm, weganizm i pochodne (pescatarianizm, flexitarianizm, etc.) coraz powszechniej traktowane są jako nowa formuła funkcjonowania w świecie, jako synonim zrównoważonego życia. Praktyki żywieniowe stają się silnymi znacznikami tożsamości społecznej i kulturowej w ogóle, rozprzestrzeniając się na inne obszary życia. Rozszerza to ideowy rdzeń wegetarianizmu i weganizmu, umożliwiając uczestnictwo w działaniach podejmowanych dotychczas jedynie przez wąską grupę ludzi.

Wegetarianizm i weganizm to dążenie do lepszego wykorzystania zasobów. To droga do realizacji idei zrównoważonego rozwoju, którego integralną częścią jest podnoszenie świadomości ekologicznej oraz promocja zrównoważonego stylu życia i zrównoważonej konsumpcji.

Wegańskie samochody, wegańskie ubrania, wegańskie pokoje hotelowe oraz wegańskie wyposażenia i wykończenia wnętrz stają się elementem oferty coraz większej liczby firm i przedsiębiorstw.

Akcentując wegetariańskość lub wegańskość, wskazują one na priorytety kultury wegańskiej, dla której ważna jest nie tylko rezygnacja z materiałów syntetycznych i zastępowanie ich surowcami roślinnymi, ale etyczny (biocentryczny) styl życia.

Generacyjny uniwersalizm

Różnice aksjologiczne między pokoleniami są coraz bardziej widoczne. Czas na pokoleniowy uniwersalizm, który pogodzi aspiracje i potrzeby różnych generacji.

Kluczem do rozumienia zmieniających się trendów konsumpcji jest wiedza o strukturach wiekowych społeczeństwa. Umożliwia ona prognozowanie zmian, które zachodzą w sferze kulturowej, społecznej i gospodarczej.

Wiedza, którą dysponujemy pokazuje, że współczesne społeczeństwa nie dzielą się już wyłącznie na grupy młodych, dojrzałych i starych. Wraz z wydłużaniem się życia, zwiększa się mnogość etapów życia, a wraz z nią liczba nowych pokoleń, które kierują się specyficznymi dla siebie potrzebami i oczekiwaniami.

Zachodzące dziś zmiany generacyjne będą prowadziły do pojawiania się zjawiska tzw. "przepaści generacyjnej", które można określić jako pojawianie się pokoleniowych różnic w postrzeganiu oraz interpretowaniu norm i wartości kulturowych, społecznych i indywidualnych. Może to prowadzić do polaryzacji generacyjnej oraz generacyjnych tarć, głównie o charakterze ekonomicznym (wynikających głównie z rosnących kosztów opieki nad osobami starszymi).

Jednym ze sposobów przeciwdziałania negatywnym skutkom polaryzacji pokoleniowej jest właściwe reagowanie na problem starzenia się społeczeństwa. Stopniowe starzenie się społeczeństw staje się jednym z największych wyzwań społecznych, ponieważ prowadzi do głębokiej i globalnej transformacji struktur społecznych i gospodarczych.

Jednocześnie starzejące się pokolenie dysponuje olbrzymim kapitałem, niestety rzadko dziś wykorzystywanym. Posiada wiedzę, doświadczenie i wartości, nieobecne lub śladowe w młodszych generacjach. Stanowią one bezcenny kapitał, który można, i należy, wykorzystać w budowaniu bardziej zrównoważonych i stabilnych społeczeństw.

W związku z tym, coraz częściej podejmowane są inicjatywy, których celem jest poszukiwanie porozumienia międzypokoleniowego. Wiele firm i organizacji zaczęło projektować platformy służące interakcji i komunikacji z przedstawicielami starzejącego się pokolenia.

Wykorzystując w ten sposób doświadczenie generacyjne, pomagają tworzyć i rozwijać nowe wartości społeczne, otwierając tym samym przestrzeń ułatwiającą planowanie wartościowych społecznie oraz kulturowo form współpracy między pokoleniami.

Inicjują również konkretne działania na rzecz międzygeneracyjnego porozumienia (np. rozwijanie współpracy przedszkoli z domami seniorów, inwestowanie w tworzenie wielofunkcyjnych i wielopokoleniowych przestrzeni mieszkalnych czy promocję inicjatyw służących przeciwdziałaniu ageizmowi na rynku pracy lub mediach społecznościowych).

Jest raczej pewne, że działania te będą coraz bardziej powszechne.

She-world. Świat dostrojony do kobiecych częstotliwości

Kulturowa dominacja mężczyzn powoli się kończy. Nadeszła odpowiednia pora na kobiecy punkt widzenia we wszystkich obszarach rzeczywistości. Nadszedł czas, żeby bardziej dostroić świat do częstotliwości kobiet.

Dyskryminacja kobiet jest ewidentnym przykładem jednej z wielu współczesnych niesprawiedliwości.

Monopolizowanie męskiego punktu widzenia w urządzaniu świata nie ma dziś przekonującego uzasadnienia. Dominacja mężczyzn powoli się jednak kończy. Choć w nowoczesnych społeczeństwach kobiety nadal są dyskryminowane w wielu obszarach rzeczywistości, coraz wyraźniej widać nadchodzącą zmianę.

Publiczne dyskusje i debaty toczone w ostatnich latach przyczyniły się do polepszenia sytuacji kobiet. Proces ten wspierany jest przez legislacje wielu państw, które eliminują przepisy dyskryminujące kobiety.

Coraz więcej kobiet pełni funkcje kierownicze, wzrasta kobieca aktywność gospodarcza (coraz więcej kobiet znajduje zatrudnienie lub rozpoczyna własną działalność). Zmniejsza się też stopniowo różnica w wynagrodzeniach.

Wielu analityków zauważa, że kobiety dokonują rewolucji na współczesnym rynku, przyczyniając się do jego stopniowej transformacji.

Coraz bardziej powszechny i popularny jest kobiecy model biznesowy (She-economy, Sheconomy), uwzględniający potrzeby, oczekiwania oraz aksjologię kobiet.

Skierowany jest on głównie do kobiet-konsumentek, kierujących się specyficznymi aspiracjami i podkreślających konieczność dostosowania produktów i usług do kobiecego stylu i sposobu życia (dostosowania ich również do pełnego cyklu życia kobiety).

Wielu ekspertów szacuje, że "kobiecy rynek" będzie należał do najszybciej rozwijających się rynków, a możliwości nabywcze kobiet będą dynamicznie rosły.

Pojawia się również coraz więcej danych, które pokazują, że firmy i przedsiębiorstwa zarządzane przez kobiety przynoszą większe zyski (przychody w firmach zarządzanych przez kobiety rosną o 47 % szybciej niż w firmach prowadzonych przez mężczyzn).

Są też lepiej zarządzane. Dzięki badaniom wiemy również, że firmy bardziej zróżnicowane pod względem płci notują lepsze wyniki ekonomiczne i przynoszą większe zyski.

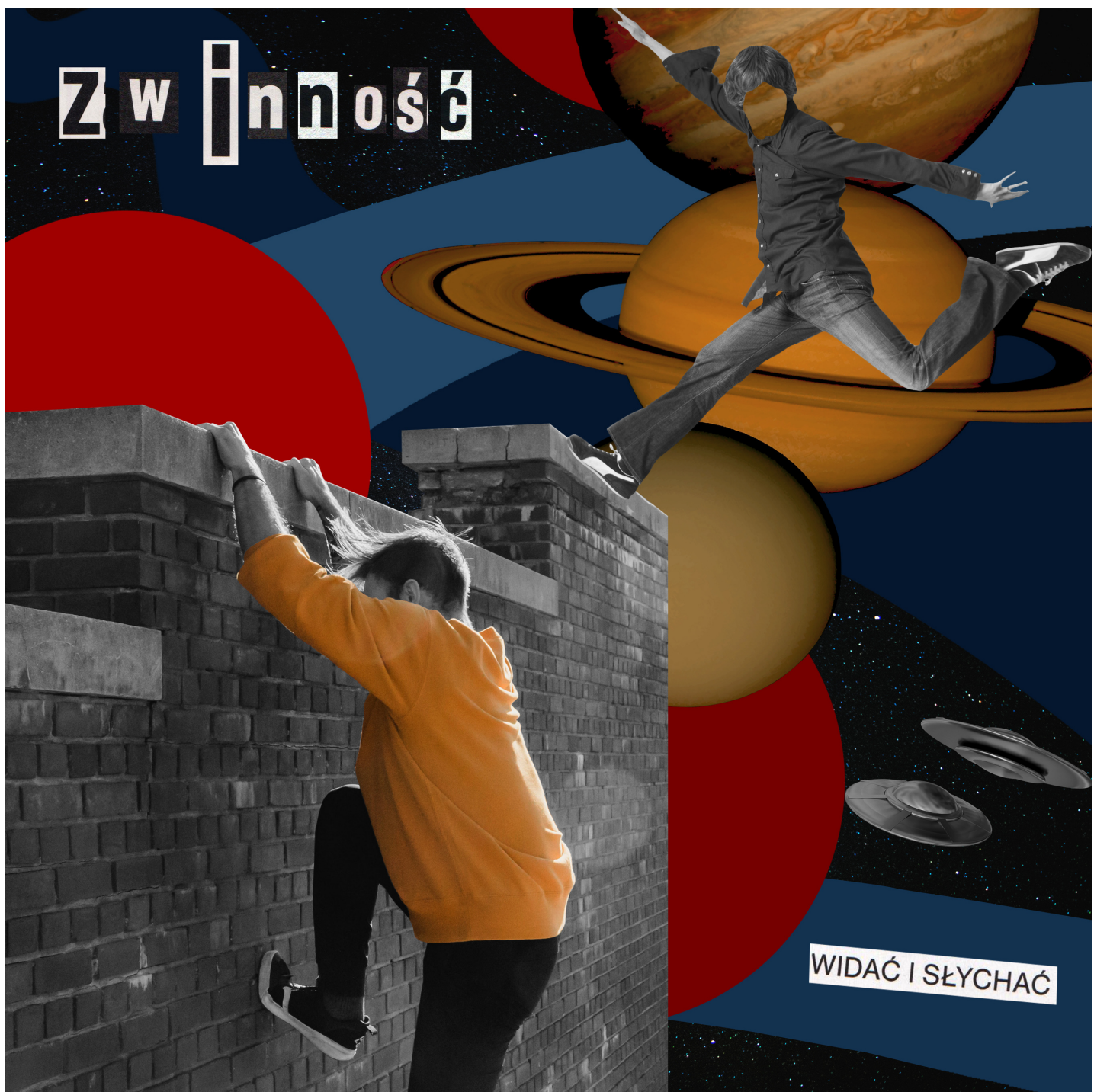
Wszystko wskazuje na to, że udział kobiet w gospodarce (i innych obszarach) będzie stopniowo rósł. Coraz częściej pojawiają się też opinie, że proces ten należy potraktować nie tylko jako jedno z większych współczesnych wyzwań, ale przede wszystkim jako szansę.

W niedalekiej przyszłości kobiety będą najważniejszymi graczami rynkowymi, a kobiece modele biznesowe staną się siłą napędową gospodarki przyszłości. To kobiety będą odpowiadały za pojawienie się wielu innowacji, a co za tym idzie, za otwieranie się nowych i dynamizowanie istniejących obszarów rynkowych.

Warto również dodać, że wzrost aktywności rynkowej kobiet spowoduje wiele pozytywnych zmian w innych obszarach rzeczywistości, zwłaszcza tych, które nadal są zdominowane przez mężczyzn.

Zwinnosć

WIDAĆ I SŁYCHAĆ

Zwinnie, czyli szukajmy opcji

Kryzysy, zawirowania i dyskontynuacje domagają się szybszych reakcji. Zwinne reagowanie na zmiany stanie się życiodajną koniecznością. Będziemy bardziej uważni, a przez to bardziej zwinni. W końcu zaczniemy myśleć opcjami.

Kryzys spowodowany pandemią COVID-19 zmusił wiele organizacji do szybkiego reagowania na zmiany i dostosowywania się do pojawiających się wyzwań. Właściciele tych organizacji, którzy nie potrafili znaleźć się w nowej sytuacji, utracili możliwości działania lub znacznie je ograniczyli.

Pandemia pokazała kruchość wielu dotychczasowych rozwiązań we wszystkich obszarach.

Kryzys pandemiczny zmusił wiele organizacji do przemyślenia nie tylko obowiązujących modeli działania, ale również całej kultury organizacyjnej. Niektóre z nich zdecydowały się zmienić swoje funkcjonowanie na takie, które zwiększą odporność na możliwe przyszłe załamania i dyskontynuacje.

Pandemia, ale też perspektywa świata po pandemii (tzw. "nowej normalności"), sprowokowała dyskusję o konieczności wypracowania narzędzi uodparniających na ewentualne przyszłe kryzysy.

Zaczęto mówić o potrzebie stworzenia nowej, zwinnej kultury organizacyjnej, której integralną częścią będą samosterujące się i współpracujące zespoły oraz umiejętność intuicyjnego rozpoznawania i rozwiązywania problemów.

Jesteśmy dopiero na początku dyskusji dotyczącej transformacji dominującego obecnie modelu kultury organizacyjnej i konstytuujących go założeń.

Wszystko wskazuje na to, że kierunek tej dyskusji zostanie wyznaczony przez koncepcję zwinności, której istotą jest uczenie się w działaniu i nieprzywiązywanie wagi do żadnego konkretnego programu działania (a raczej dostosowywaniu programów działania do konkretnych sytuacji).

Zwinna kultura organizacyjna będzie zbudowana na trzech filarach: zorientowanych na ciągły rozwój pracowników, komunikujących się zespołach oraz elastycznej strukturze. Działalność firm i przedsiębiorstw będzie musiała koncentrować się wokół poszukiwania opcji oraz wykorzystywania potencjału alternatywnych rozwiązań.

Zwinna kultura organizacyjna będzie kulturą generowania nowych pomysłów oraz projektowania przestrzeni dla ich testowania. Kluczowe będzie dla niej również przesunięcie akcentu z procesów na ludzi (zwinne organizacje będą zbudowane na fundamencie samokierujących się, wydajnych zespołów wspomaganych przez stabilną strukturę organizacyjną i wspierające przywództwo).

Istotna będzie również umiejętność tworzenia scenariuszy przyszłości oraz analizowania ryzyk i zagrożeń.

ż y w a

T e c h n o l o g i a

Żywa technologia

Technologia wkroczy w świat biologii. Źródłem kolejnego przełomu będzie biotechnologia.

Biotechnologia, czyli technologia oparta na biologii, to jedna z szybciej zmieniających się dzisiaj dziedzin. Jej zadania koncentrują się na wykorzystywaniu procesów biologicznych do tworzenia technologii i produktów poprawiających jakość życia oraz stan środowiska naturalnego.

Choć biotechnologia już dziś stanowi istotną część naszego codziennego życia, jej rola będzie coraz szybciej wzrastać.

Biotechnologia jest jednym z kluczowych czynników służących zaspokajaniu ludzkich potrzeb. Jest również dziedziną, która wydaje się najlepiej przygotowana do reagowania na wyzwania, które przed nami stoją. Jej znaczenie będzie rosło wraz z nasilaniem się skutków rozwoju, również tych negatywnych.

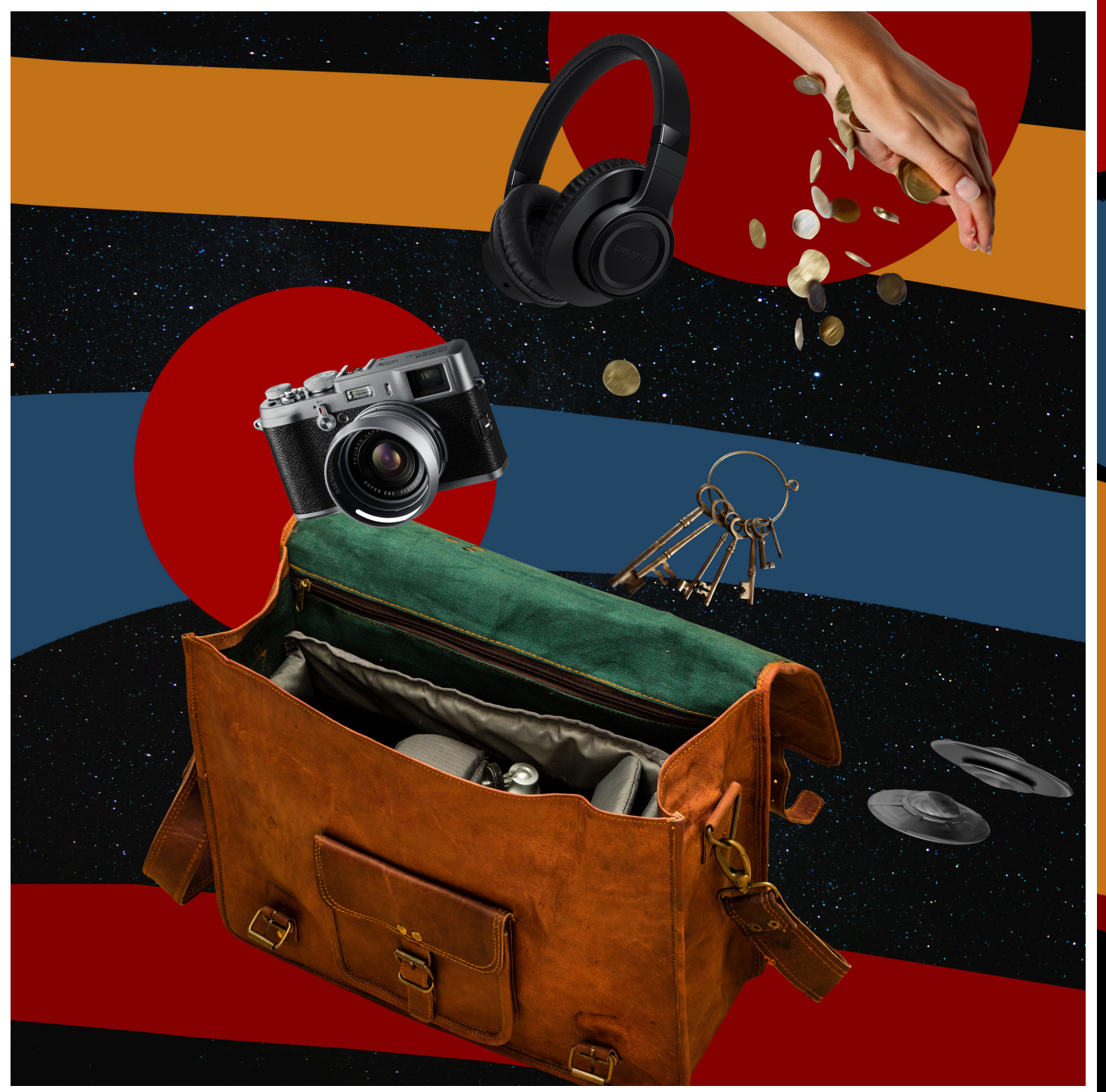
Jeśli oczekujemy przełomu, który zrewolucjonizuje któryś z obszarów naszego funkcjonowania w świecie, jego źródłem będzie prawdopodobnie biotechnologia.

Świadomość wartości biotechnologii wzrosła głównie dzięki wynalezieniu szczepionki chroniącej przed objawami COVID-19, nie jest to jednak jedyne pole jej oddziaływania.

Biotechnologia pomaga w walce z globalnymi ociepleniami, pozwala optymalizować zużycie zasobów oraz zwiększa bezpieczeństwo żywnościowe. Rewolucjonizuje opiekę zdrowotną i diagnostykę medyczną oraz wiele innych obszarów naszego życia.

Biotechnologię należy postrzegać jako jedną z dziedzin przyszłości, dziedzinę, które dostarczy korzyści we wszystkich wymiarach naszego bytowania.

Wielu analityków wskazuje, że biotechnologia to również jeden z najbardziej obiecujących sektorów gospodarki. Dlatego należy się uważnie przyglądać jego rozwojowi. Warto również w niego inwestować.

Na wszelki wypadek

W świecie, w którym trudno przewidzieć konsekwencje zmian, ważne staje się myślenie opcjami. Świadomość kryzysu sprawia, że podstawową wyborem będzie opcja, na "wszelki wypadek".

Technologizacja i cyfryzacja to zjawiska wspierające wiele procesów w różnych obszarach rzeczywistości. Należy założyć, że ich znaczenie będzie stale rosło. Zwłaszcza w czasach, w których przyszłość jest postrzegana jako nie do końca przewidywalna.

Świadomość zagrożeń, które kryją się w przyszłości spowoduje, że wzrośnie presja na tworzenie rozwiązań, które zapewnią stabilność funkcjonowania i pomogą szacować możliwe ryzyka. Będzie to sprzyjało pojawianiu się nowych strategii zarządzania. Jedną z nich będzie strategia, na wszelki wypadek" (Just in Case), którą można określić jako koncepcję "gotowości".

Jej istotą jest projektowanie rozwiązań zapewniających opcjonalność dostępu do zasobów oraz dywersyfikację kanałów ich dystrybucji. Wiąże się ona z podwyższaniem poziomu zapasów, co pomaga przeciwdziałać negatywnym skutkom zrywania się łańcuchów dostaw w sytuacjach kryzysu.

Strategia gotowości stanowi jedną z gwarancji zwiększenia stabilności działań firm, przedsiębiorstw i instytucji.

Może również skutkować rozwojem gospodarek lokalnych, do których przeniesie się wiele działań biznesowych.

Strategia gotowości była dotychczas realizowana przez podmioty, które miały problem z właściwym prognozowaniem popytu. Okazuje się ona jednak równie skuteczna w sytuacji kryzysów i zagrożeń.

Choć największą wadą tej strategii są koszty magazynowania zasobów, wykorzystanie technologii cyfrowych (np. technologii blockchain) może prowadzić do stopniowego obniżania ponoszonych kosztów gromadzenia zapasów.

Niezależnie od tego, strategia gotowości posiada szereg zalet.

Po pierwsze, cechuje ją prostota, która wynika z koncentrowania się na rzeczywistych potrzebach klientów. Po drugie, strategia gotowości zwiększa zakres współpracy między podmiotami rynkowymi. Po trzecie, upraszcza ona w sposób znaczący proces dystrybucji, co sprzyja jego przejrzystości. Po czwarte, zmusza do poszukiwania alternatywnych rozwiązań i tworzenia alternatywnych planów działań.

Slowbalization, czyli nieco wolniej

Świat zwolnił, ale się nie zatrzymał. Zwolnił na tyle, że zyskaliśmy więcej czasu, żeby bardziej uważnie się mu przyglądać.

Jak zauważył Carl Honoré, życie w pośpiechu jest płytkie i powierzchowne. Nie pozwala ono na nawiązywanie prawdziwych relacji z ludźmi i ze światem. Pośpiech sprawia, że przestajemy rozumieć rzeczywistą wartość życia.

Zapominamy, że każda rzecz, każdy proces i każda żywa istota, w tym sam człowiek, posiadają własny czas i właściwe sobie tempo życia.

Spowolnienie spowodowane pandemią COVID-19 doprowadziło do osłabienia globalnego porządku i spowolniło globalizację. Wielu analityków mówi wprost o początku procesu deglobalizacji, który dotyka niemal wszystkie obszary rzeczywistości w sposób równomierny.

Wszyscy nieco zwolniliśmy. Zapowiada się również, że nieprędko przyspieszymy.

Spowolnienie stało się faktem i wiele wskazuje na to, że zaczyna się okres, który wielu obserwatorów określa mianem "slowbalizacji".

Slowbalizacja nie oznacza zmiany kierunku globalnych zmian, ale znaczące obniżenie jego tempa.

Choć obawy związane z globalizacją pojawiają się od wielu lat, zostały one wzmocnione przez pandemię COVID-19.

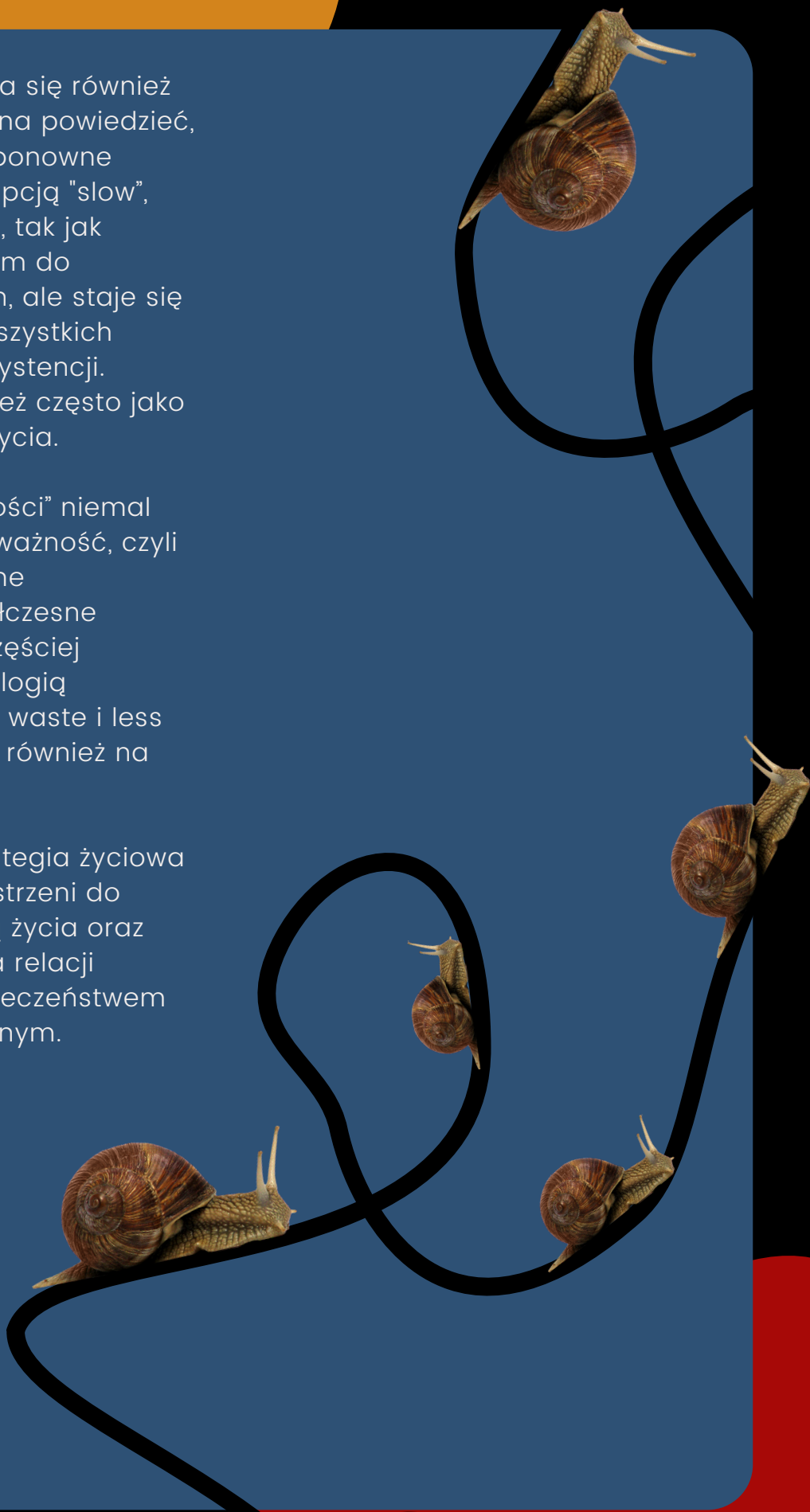
Slowbalizacji towarzyszą dyskusje dotyczące konieczności wypracowania nowych strategii bezpieczeństwa międzynarodowego oraz nowych form współpracy międzynarodowej.

Pojawiają się argumenty uzasadniające konieczność zwiększenia zakresu protekcjonizmu gospodarczego, zwłaszcza w przypadku dystrybucji sprzętu medycznego i żywności, a także zwrot w stronę lokalności i odkrywania lokalnego potencjału we wszystkich jego wymiarach.

Slowbalizacja przekłada się również na styl życia ludzi. Można powiedzieć, że spowodowała ona ponowne zainteresowanie koncepcją "slow", która nie ogranicza się, tak jak kiedyś, przede wszystkim do nawyków żywieniowych, ale staje się popularna w niemal wszystkich aspektach ludzkiej egzystencji. Postrzegana jest również często jako alternatywny sposób życia.

Współczesnej "powolności" niemal zawsze towarzyszy rozważność, czyli życie bardziej świadome i zrównoważone. Współczesne strategie slow coraz częściej i ściślej wiążą się z ekologią oraz koncepcjami zero waste i less waste. Koncentrują się również na rozwoju osobistym.

Slowbalizacja jako strategia życiowa sprzyja tworzeniu przestrzeni do rozważań nad jakością życia oraz sposobami budowania relacji między jednostką, społeczeństwem i środowiskiem naturalnym.

Polityczność na rozdrożu

Asynchroniczność zmian społecznych rozstraja politykę. Razem z obywatelskim nieposłuszeństwem rodzi się polityczna alternatywa dla dotychczasowego systemu politycznego.

Rutger Bregman zauważył, że kiedy politycy nabierają przekonania, że polityka jest cyniczną grą, taką właśnie się staje. Wydaje się też, że kiedy przekonania takiego nabierają ludzie, nadchodzi czas na nową politykę.

Żyjemy w czasach, w których krytyka obecnego modelu polityki nie ma charakteru powierzchownego, ale dotyka jego fundamentalnych założeń.

Wątpliwości nie są zgłaszane pod adresem konkretnych partii, polityków lub pojedynczych decyzji politycznych, ale coraz częściej kwestionowany jest obecny model demokracji.

Erozji zaufania wobec dotychczasowego systemu politycznego towarzyszy pogłębiająca się fragmentacja społeczna.

Krytyka współczesnej demokracji idzie w parze ze zwiększaniem się zakresu aktywności obywatelskiej, która przekłada się na rozmaite formy aktywizmu.

Zmienia się również samo znaczenie pojęcia obywatelskości, które zaczyna być łączone z nowym, bardziej bezpośrednim, rozumieniem wspólnotowości, współodpowiedzialności i samoorganizacji.

Kluczową wartością oraz punktem odniesienia dla działań jednostek i społeczności przestaje być również indywidualizm.

Nowy aktywizm może być postrzegany jako alternatywa dla obecnego systemu politycznego, a aksjologia aktywistyczna może stanowić kontrpunkt dla deformacji, której ulegają systemy polityczne na całym świecie.

Działania aktywistyczne w sferze społecznej można określić jako próbę zmiany obowiązującego kodu kulturowego.

Ich rolą jest zakłócanie obowiązującego języka kultury, a tym samym zachęcanie do kwestionowania niektórych, czasami fundamentalnych, jej założeń.

Rolą aktywizmu jest również budzenie świadomości oraz zarażanie gniewem i oburzeniem, które znajdują swoje ujście w rozmaitych formach protestu.

Nade wszystko jednak, ruchy aktywistyczne potrafią formułować cele, które w przyszłości mogą zostać uznane za kluczowe elementy nowych definicji społecznych.

Krytyka obecnego modelu polityki będzie narastać. Tym samym będzie zwiększało się znaczenie aktywizmu obywatelskiego oraz rola opinii publicznej w podejmowaniu decyzji. Będzie się to również przekładać na zmianę modelu aktywności politycznej.

Dotychczasowe hierarchiczne struktury zastępowane będą coraz częściej przez modele sieciowe, w których zasady zależności zastępowane będą przez współpracę i współdziałanie.

W nowych modelach będzie liczył się cel działań, a nie tworzenie i utrwalanie struktury zarządzania. Spłaszczanie się struktur i usieciowienie będą wpływać na rozwój tzw. "zwinnych" metod zarządzania i projektowania społecznego. Pozwolą one lepiej reagować na współczesne wyzwania i nie będą generować problemów charakterystycznych modeli hierarchicznych.

Grafiki użyte do stworzenia ilustracji:

<https://unsplash.com/photos/oVUDAoa-60I>

<https://unsplash.com/photos/eWqOgJ-lfil>

<https://unsplash.com/photos/gtkvIGeHAn4>

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Narczyz_Witczak-Witaczy%C5%84ski_-_Go%C5%9Bcie_z_Radomia_\(107-179-2\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Narczyz_Witczak-Witaczy%C5%84ski_-_Go%C5%9Bcie_z_Radomia_(107-179-2).jpg)

<https://purepng.com/> - baza plików png na licencji CC0

<https://skalgubbar.se/> - Skal Gubbar by Teodor Javanaud Emden

<https://www.rawpixel.com/image/2295318/free-illustration-png-face-mask-covid>

<https://www.rawpixel.com/image/2299658/free-illustration-png-mask-face-mask-png>

<https://www.rawpixel.com/image/2326692/free-illustration-png-shopping-black-fashion-african-american>

<https://www.rawpixel.com/image/2579968/free-illustration-png-man-people-fashion>

<https://www.rawpixel.com/image/2316358/free-illustration-png-african-american-happy-market-woman-girl-png>

<https://www.rawpixel.com/image/2453117/free-illustration-png-blueberries-png-hand-drawn-food-fruit>

<https://www.rawpixel.com/image/2298892/free-illustration-png-strawberry-fruit-tropical>

<https://www.rawpixel.com/image/2254099/free-illustration-image-orange-fruit-vintage>

<https://www.pexels.com/photo/faceless-male-tracer-climbing-brick-fence-in-park-6008935/>

<https://www.pexels.com/collections/women-s-day-40c77jl/>

<https://www.pexels.com/pl-pl/zdjecie/kobieta-niebieski-sciana-mlody-3978388/>

https://www.pngitem.com/middle/JbTbwb_turtle-png-box-turtle-png-transparent-png/

https://www.pngitem.com/middle/JwibRi_sloth-png-image-download-sloth-png-transparent-png/

https://www.pngitem.com/middle/bxbRww_staff-scepter-png-food-scepter-transparent-png/

<https://www.flickr.com/photos/guysie/7986606503/in/photolist-3MqJti-2k6ByXV-JKC22Z-2gztbSX-WPfTVV-2iw32Dp-2jcjZTP-RyyTYQ-JCBGUP-FhbvwX-2dG2pvM-2cntwhL-YryZ7E-mHGa8-rhLwKk-2huPoNo-4XJsbD-7NP2Zj-UHJpnL-JFSmz8-85w3MR-e8JDvy-5UGoNJ-peyX4d-pejUM6-oX6FJn-peyXqL-pcxzUY-peAJZn-oX7VPy-oX764j-peB4Ne-pRGXHC-oX6bWp-peznq2-oX6dRd-24UD92b-oX5izf-oX68jR-peZ5HK-6ohZPL-daKrS8-Dv4NR-pRGXKb-wrg56L-BgoW-2aMHKHP-f9PNHN-5uzbQ9-c7F9Xo>

<http://clipart-library.com/clip-art/money-bags-transparent-background-3.htm>

O autorach:

Piotr Wasyluk. Pracownik naukowy, politolog i filozof, specjalista i praktyk w zakresie projektowania usług oraz praktycznej analizy trendów; moderator design thinking; właściciel firmy Wasyluk-projektowanie kreatywne; redaktor profili FB @Dragonflyperspective i @Robieprojekt.

Anna Szpejna. Studentka pierwszego roku studiów magisterskich na kierunku "Analiza i Kreowanie Trendów" na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim. Od roku zajmuje się tworzeniem cyfrowych kolaży, które regularnie pokazuje na swoim Instagramie - obecnie szlifuje swój warsztat także w szkole policealnej na kierunku "Grafika Komputerowa".

Kontakt:

Piotr Wasyluk:

wasyleos@tlen.pl

@robieprojekt

@Dragonflyperspective

@Robieprojekt

@WasylukProjektowanieKreatywne

Anna Szpejna:

annaszpejna1@gmail.com

@annaszpejna_collages

@annaszpejna

@aniaszpejna

